

Tominškove poti iz Vrat na Kredarico. Navsezadnje tudi njegova uglasbena pesmi »Oj, Triglav, moj dom«, ki smo jo slovenski planinci privzeli za svojo himno, prispeva k širitvi gorniške misli in ideje.

Pretežni del dejanj, s katerimi se je Jakob Aljaž trajno zapisal v planinsko zgodovino, je povezanih s Triglavom. S tem je pripomogel, da se je Triglav kot simbol med Slovenci še utrdil. Pomeni nam simbol vzvišenosti, neuklonljivosti, ponosa in svobode. Triglav je eden od simbolov, ki so skupni Slovincem, razkropljenim po vsem svetu. Ne zgolj po imenu različnih društev, pač pa tudi po tem, da so marsikatera domotožna sanjarjenja povezana s Triglavom. Triglav je za mnoge pomenil in še pomeni prvi stik z gorskimi svetom. Neredko so to spomini na boleče mišice in ožuljene noge, ki pričajo, da je duša hotela več, kot je telo takrat zmoglo. Navkljub temu pa premnogim obiskovalcem Triglav tako zavda, da postanejo gore njihov način življenja. Zato ni naključje, da je že **Kugy** zapisal: »Triglav ni gora, Triglav je kraljestvo.«

Planinska organizacija ima zavoljo stoletnega uspešnega gospodarjenja z gorskim prostorom med ljudmi velik moralni ugled. To je naš neprecenljiv kapital, neizmerljiv ne z denarji in ne s formalnimi priznanji, ki smo jih prejeli. Za nas je to potencial, iz katerega črpamo voljo, moč in vztrajnost za naš napredek. Moralnega ugleda med stotisočimi Slovincem si planinska organizacija ni pridobila preko noči. Uživamo ga zato, ker smo se v stoletni zgodovini do narave zvečine obnašali spoštljivo. In — resnici na ljubo — to ni bilo težko tudi zato, ker smo imeli med seboj vedno ljudi, kot je bil župnik Jakob Aljaž.

Zato se danes ne spominjamo zgolj 100-letnega jubileja postavitve Aljaževega stolpa, pač pa celotnega Aljaževega dela v Triglavskem pogorju. In ob misli nanj lahko še kako pritrldimo pogovoru, da velika ladja reže globoke brazde.«

Aljaževa triglavska znamka, žigosana s priložnostnim poštanim žigom ob 100-letnici Aljaževega stolpa

PRILOŽNOSTNI POŠTNI ŽIG

Ob tej slovesnosti je sedanj župnik na Dovjem **Franco Urbanija**, ki živi in dela v istem župnišču, v katerem je nekdanji Jakob Aljaž, v kapelici Marije Snežne na Kredarici daroval mašo, z njim pa je somaševal župnik iz Starega trga ob Kolpi **Jože Pavlakovič**: v najvišji slovenski kapeli sta skupaj maševala duhovnika čisto s severozahoda in čisto z jugovzhoda naše države.

Slovesnost so polepšali pevci škofjeloškega moškega kvarteta **Spev**, okrepljeni s Kranjskimi fanti, ki so kdovekolikokrat zapeli planinsko himno Oj, Triglav, moj dom Jakoba Aljaža, trije »triglavski postarji«, **Franci Strupi** iz Kranja ter brata **Janko in Marko Kovačič** iz Bohinjske Bistrice, pa so letos izišlo Aljaževa triglavsko znamko (in seveda vse druge znamke in poštne pošiljke) žigosali s posebnim poštanim žigom, izdelanim in odobrenim posebej za to priložnost.

DELOVNA SKUPNOST PLANINSKIH ORGANIZACIJ ALPSKIH DEŽEL

PZS V NAJBOLJŠI DRUŽBI

JANKO MIRNIK

V vseh alpskih deželah se planinske organizacije spopadajo z enakimi problemi, kot so močno povečan obisk Alp, kapacitete in kvalitete koč in prenočišč, hrana, oskrba z vodo, problem odpadnih vod, odpadki, pota, vzgoja obiskovalcev gora, članstvo (pravice, ugodnosti, dolžnosti), mladina, alpinizem — šport, GRS, založništvo in še vrsta drugih skupnih problemov. V zvezi z nekaterimi od naštetih problemov nekatere zveze (DAV — Deutscher Alpenverein = Nemška planinska zveza, OEAV — Österreichischer Alpenverein = Avstrijska planinska zveza, AVS — Alpenverein Südtirol = Južnotirolska planinska zveza) že več let sodelujejo predvsem na področju evidence članstva in koč — pota, zadnje leto pa so se k sodelovanju priključile še SAC (Schweizer Alpen-Club = Švicarski Alpski klub), CAF (Club Alpin Francais = Francoski Alpski klub) in CAI (Club Alpino Italiano = Italijanski

Alpski klub). Ob različnih mednarodnih srečanjih in prireditvah, kamor že nekaj let vabijo tudi PZS — naj omenim lansko srečanje oziroma mednarodni tabor predsednikov planinskih zvez v Kirgiziji in letošnji simpozij »Zaščita voda v gorah« v Innsbrucku ter ne nazadnje že tradicionalna Srečanja treh dežel — pa je prišlo do pobude, da bi ustanovili delovno skupnost planinskih zvez alpskih dežel.

Dne 14. julija letos je bil v Lienzu v Avstriji iniciativni sestanek za ustanovitev delovne skupnosti (DS) planinskih zvez alpskih dežel, na katerem je bila dogovorjena vsebina in pomen DS. Na tem sestanku so sodelovali visoki in najvišji predstavniki zvez: iz Nemčije (DAV) **Josef Klenner**, prvi predsednik, in **Alfred Sieger**, vodja pisarne, iz Avstrije (OEAV) **Christian Smeal**, prof. dr., prvi predsednik, iz Švice (SAC) **Claude Krieg**, centralni predsednik, iz Francije (CAF) **Fernand Fontfreyde**, predsednik, iz Italije (CAI) **Roberto de**

Zgodovinska fotografija, posneta 14. julija 1995 v Lienzu: od leve proti desni so predsedniki alpskih planinskih organizacij Italije (de Martini, CAI), Nemčije (Klener, DAV), Avstrije (Smekal, OEAV), Slovenije (Brvar, PZS), članica UO CAI (de Martini), Francije (Fontfreyde, CAF), Južne Tirolske (Vonmetz, AVS) in Švice (Krieg, SAC), čisto na desni pa stojita podpredsednik PZS Janko Mirnik in vodja pisarne DAV Alfred Sieger.

Martini, predsednik, in **Nella de Martini**, članica UO, iz Južne Tirolske (AVS) **Luis Vonmetz**, predsednik, iz Liechtensteina (LAV) **Walter Seger**, predsednik (odsoten, se je opravičil), ter iz Slovenije (PZS) **Andrej Brvar**, predsednik, in **Janko Mirnik**, podpredsednik.

Vabila za ta projekt smo v PZS prejeli kar od treh Zvez — OEAV, DAV in CAI, s poudarkom, da bodo zelo veseli, če se bo tudi Slovenija priključila tej pobudi. Seveda smo se vabilu radi odzvali.

Nekaj misli iz pobude in pogovora v Lienzu:

Vseh osem planinskih zvez, ki naj bi tvorile DS, ima 1,5 milijona članov, geografsko pa te zveze pokrivajo celotno alpsko regijo. Glavna ideja je, da proti svetu in EU zastopamo in forsiramo alpsko regijo in ne narodnosti. Delovno torišče mora ostati območje Alp z mislijo: »Tisti, ki v tej regiji živijo, zanj skrbiti!« To ne pomeni, da je DS zaprta za zveze iz držav, ki niso v alpski regiji, vendar pa morajo vedeti, da ta DS ureja probleme samo v alpskem prostoru. Smatramo, da je EU usmerjena komercialno in gospodarsko, da pa se bo DS v Bruslju zavzemala za to, da gore ne bi bile zapostavljene in oškodovane. Zato bo DS pripravila projekte širšega, regijskega pomena ter za te namene zahtevala sredstva.

V predlogu za ustanovitev DS planinskih zvez alpskih dežel je zapisano, da so izkušnje in prepričanje takšno, da imajo planinske zveze evropskih alpskih držav enake ali podobne cilje, da so njihova delovna območja geografsko v istem alpskem svetu in kulturnem prostoru, dá sta priprava in omogočanje hoje v gore v alpskih deželah povezana z enakimi problemi in izzivi (koče, plezalne poti, zapore oziroma prepovedi nekaterih območij, šport — tekmovanja), da so potrebni skupni naporji za zaščito in varovanje alpske prirode in okolja preko državnih meja. DS bi delovala najprej kot združenje, ki bi se sestajalo vsaj dvakrat letno v eni od sodelujočih dežel. Omogočala bi izmenjavo informacij

in izkušenj ter koristila tudi z nasveti in s koordinacijo skupnih pobud.

Posebej je bilo poudarjeno, da DS ne pomeni ustanovitve organizacije, ki bi bila protiutež UIAA. Ustanovitev DS ne posega v sodelovanje posameznih dežel s svetovno organizacijo UIAA. Cilj DS je predvsem koncentracija dela na specialnih zadevah in problemih, ki se omejujejo na evropski alpski prostor.

DS naj bi se ukvarjala z naslednjimi nalogami:

- Redna izmenjava informacij in izkušenj na vseh področjih aktivnosti, ki obstajajo v alpskih deželah.
- Iniciranje in konkretizacija vseh skupnih aktivnosti (delo v javnosti, skupna stališča, politične iniciative).
- Ustvarjanje zavesti za takšne probleme pri javnosti in za skupne izzive, predvsem za obvarovanje naravnega kulturnega življenjskega prostora v Alpah.
- Izmenjava informacij in kooperacija na področju varstva okolja, oskrbovanja koč in odpadkov pri kočah.
- Zastopanje skupnih interesov v EU, predvsem izdelava in predlogi za medregionalne razvojne projekte v okviru programov EU.

Na sestanku smo bili tudi zelo konkretni. Dogovorili smo se, naj bi bil v oktobru že ustanovitveni sestanek DS planinskih zvez alpskih dežel v Liechtensteinu. Do takrat pa je treba pripraviti in sprejeti vrsto aktov. Predvsem morajo zveze seznaniti svoje upravne odbore z namero o ustanovitvi DS; od UO morajo dobiti tudi soglasja.

Statut DS bo pripravila skupina iz OEAV in DAV, v njem pa bodo vsebovane vse točke, o katerih smo dokaj podrobno govorili v Lienzu.

PZS je torej povabljen, da tvorno in enakopravno sodeluje v DS. Iz navedenih idej sledi, da bo alpski svet deležen še večje pozornosti, da bodo v njem imela planinska društva oziroma zveze pomembno vlogo ter da bodo nekateri projekti skupni in v interesu regije. Za PZS to pomeni, da bomo deležni tesnejšega sodelovanja v družbi kvalitetnih planinskih organizacij.